

Koliko gorja je izkusil, izraža v pesmi „Trojno gorje“. V pesmi „Samo“ je povprašal:

In ko ura nam odbije,
črna zemlja nas pokrije,
kdo bo še po nas povprašal,
kdo se z nami bo ponašal?

A s Simonom Jenkom se ponaša slovenski narod. Slovenci se navdušujejo ob njegovih pesmih, ki bodo živele, dokler bo živel slovenski narod.

Ana Kolmanova

Najstarejši časopis.

Najstarejši časopis na svetu je „Pekingški list“, ki izhaja v Pekingu, v glavnem mestu Kitajske. Ustanovljen je bil v 7. stoletju in je torej star okrog 1300 let. — V Evropi je najstarejši list angleški časopis „The Oxford Gazette“, ki je začel izhajati leta 1665. — Med slovenskimi časopisi je najstarejši list „Učiteljski Tovarš“, ki izhaja 60. leto v Ljubljani.

Pozdrav neodrešeni domovini.

Domovina! Beseda, polna miline in sladkosti. Srce se mi trga, ko mislim nate v teh nejasnih dneh. — Tri dolga leta si bila priča nečloveških pobojev, tri težka leta te je pojila rdeča kri. Tri brezkončna leta je smrt orala tvoje ledine, ti zasajala želo strupa v tvojo sveto prst. In Soča, ti krasna reka, ti krepko dekle planinsko, ti ljubljena svojih otrok — ali boš res žuborela danes bolj kot kdaj prej mimo grobov slovenskega domovanja?

Nismo še pozabili šepetanja tvojih valčkov, dasi je ločitev od tebe že tako dolga. Štiri leta že sanjamo o tebi. Ko nam je duša otožna, se zamislimo nazaj v prekrasno dobo, se spominjamo tebe, solnčna dežela!

Veliko je naše „orje“. Nikdar ti ga ne bomo pripovedovali... In — ko je napočil dan, da bi se svobodni zopet povrnil k tebi — je bilo brezmejno naše veselje.

In šli so k razorani, razteptani, a vroče ljubljani, skoro več nepoznani majki. In šli so z vriskom in upom v duši, poljubliali so trpeča domača tla, plakali nad njih razvalinami... Strah jih je obdal, ko so videli razdejanje... a ljubezen, žarka, vse premagujoča ljubezen je zmagala njih srca... Šli so, da posejejo domače polje, ga oplojijo s svojo ljubeznijo, poznočili so grenkimi solzami in z znojem lastnega trpljenja. — Šli so — poravnili raj Slovenije. In dejali so nam mlajšim: „Potroite, tudi vi pridrete za nami!“ — Poslovili smo se — a vedeli, da se v kratkem vidimo tam, kjer

smo se porodili, kjer smo igrali prve otroške igre. —

Prišel je preobrat. In glejte! Ko je naša trpeča, z mrtveci napolnjena domovina prvič zadrhtela v svojem osvobojenju, ki ga je ona najbolj zaslužila, ko je ovila s trobojnicami razrušeno kamenje nekdanj krasnih domov — tedaj — tedaj je stopil pred njo oni kleti tulec, ki ga je sovražila že od vekov, ki ji je prizadel že nešteto ran, jo žalil in jo hotel ugonobiti ob vsaki priliki, da bi potem on zagospodaril čez njene loke in gozdove. —

Prišel je sem čez poljane s hudobnostjo in srcu. Prišel je in iztrgal vaše zastave, zamoril s svojim grohotom vaše navdušenje. A zatri vam ni vašega ponosa. Poznam vas predobro, da nočete biti njegov sužnji.

Bratje! Pride trenutek, da se vidimo: napoči tudi vam dan vstajenja! In takrat zapojemo iz dna duše, iz tisoč grl: „Lepa naša domovina!“ — da bo naša pesem vršela do neba oboka, da bo bobnela od sinjih gor, da se bodo tresle kraške pečine! Nikdar se ne uklonimo tuicu! Svobodni hočemo biti, saj smo sinovi in hčere svobodnih gor, in iztrgati hočemo tebe, ljubla Goriška, grabežljivim rokam sovraga! — Sedaj poslušaj, bistra Soča, kar gorko ti srce naroča:

Kar še je shranjenih vod v oblakih tvojega neba,
kar hraniš v svojih je ravninah,
kar skrivaš v cvetnih je planinah —
pridrvi jih zdaj vse na dan,
narasti, vzkibi v tok strašan!
Ne stiskaj v meje se bregov,
srđita čez bregove stopi
in tuice, zemlje lačne, vtopi
na dno razpenjenih valov!

To je klic tvojih otrok, ki se danes ne morejo in ne smejo povrnil k tebi, ki te nočejo gledati v verigah suženstva, ker si ponos Slovenije! Od nekdanj je ob tvojih bregovih donela slovenska pesem in doneti mora, dokler bide zadnje primorsko — slovensko — slovansko srce!

Primorka.

Važnost lepe pisave.

Prvo podlago čitanju in pisanju polaga ljudska šola. Osobito glede pisave velja to pravilo. Otrok, ki si je v ljudski šoli prisvojil lepo pisavo, si jo tudi gotovo ohrani do visoke starosti. Mladina naj torej pazi, da si prisvoji lepo pisavo! V narodu velja pravilo: Obлека dela človeka. Človeka, snažno in lepo obledenega, kaj radi vidimo: nasprotno pa velja za umazanca in raztrganca. — Baš tako radi vidimo lepo in

znažno pisano pismo ali nalogo. Grda pisava človeku ni prijetna.

Pisava je pa različna; vidimo lepo in grdo, lično in nelično pisavo. Lepa pisava je vsečna; ona priporoča človeka baš tako, kakor lepa obleka. Lepa pisava in lepa obleka dokazujeta, da človek gleda na snago in red. Ob obisku se prikupiš, ako to storiš v lepi in čisti obleki. Enako se zgodi, ako pišeš lepo in lično pismo. Lepa pisava priporoča človeka.

Večkrat čitamo v časopisih razpise služb. Zahteva se lastnoročno pisane prošnje. To pomeni, da bodo prošilca z lepo pisavo upoštevali.

V mnogih strokah zahtevajo uslužbencev, ki imajo lepo pisavo. Tega pa ne želijo samo, ampak to tudi zahtevajo. In to velja najbolj v trgovinski ali uradniški stroki. Take zahteve so popolnoma upravičene, zakaj nečitljivo pisanje se večkrat ne da raztolmačiti. Koliko preglavic dela taka nečitljiva pisarija. Celó oblasti so že izdale ukaz podložnim uradom, da morajo podpisati na uradnih spisih biti čitljivi, zakaj za dotični spis je odgovoren podpisavec, in prav je tako! Ako kaj zahtevaš, se vsaj podpiši tako čitljivo, da se bo znalo, kdo to zaveduje ali zahteva.

Nečitljivo pisanje provzroča razne pomete. Posledice takemu pisanju so večkrat neprijetne za onega, ki piše, in tudi za onega, ki mu pisanje pride v roke. — Lepa in čitljiva pisava znači zmisel za lepoto in okus, dočim znači grda pisava baš nasprotno. Na lepi pisavi se človek raduje, na slabi in grdi jezi in toguje. —

Lepo pisavo si človek polagoma prisvaja, in to že v ljudski šoli. Kdor si jo je prisvojil, jo gotovo ohrani do starosti. Še stare ljudi nahajamo z lepo pisavo in vidimo, da se niso nič izpremenili.

Lepo pisavo naj si vsakdo prisvoji! Da se pa to zgodi, je treba, da se že v zgodnji mladosti položi temu temelji. — Ta temelji je pa ljudska šola. Ker je tedaj velike važnosti lepa pisava, vadite se, ljubi otroci, v lepi pisavi, da si jo prisvojite za vse življenje! Vaša dela — mojstra. — Trdna volja in vztrajnost vodita do pravega uspeha, in to brez težkoče.

Anton Leban.

Nove knjige.

Izšel je V. zvezek Oanglovih Zbranih spisov za mladino, ki je v njem priobčena povest „Vinski brat“. Na strani 216. današnje številke prijavljamo iz te povesti podobo, ki nam kaže žalostni konec — vinskega brata. Podobe k tej povesti je narisal Ivo Erbežnik, strokovni učitelj na gluhotemnišnici v Ljubljani. — V tisku je

VI. zvezek zgoraj omenjenih Zbranih spisov. — V založbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani izide povest o slovenskem Robinzonu, ki jo je po angleškem izvirniku napisal Jan Baukart, ravnatelj meščanske šole v Ljutomeru. Tudi k tej povesti je narisal podobe Ivo Erbežnik. — Ista založba začne z izdajo ilustrovane zbirke slovenskih klasikov, prirejane za mladino. V prvem zvezku izidejo spisi Franca Levstika. Krasna knjiga bo čimprej dotiskana. — V nadomestilo za berila in čitanke, ki jih ali sploh ni ali so pa zaradi zastarele vsebine nerabne, je izšla I. šteč. „Solskega lista“, in sicer za nižjo stopnjo (sestavil nadzornik Lj. Černej v Celju), za srednjo stopnjo (sestavil učitelj Andrej Rapč v Ljubljani) in za višjo stopnjo (sestavil nadzornik Pavel Flerč v Ptujju). „Solski list“ bo izhajal dotlej, dokler ne dobimo novih beril, oziroma čitank. — Vse tukaj navedeno knjižno blago je lepo in dobro ter po vsebini bogato, zato smo prepričani, da ga sprejme naš mladi svet z radostjo in zadovoljstvom.

Iz mladostnih let našega kralja.

Iz mladostnih let nekdanjega princa Petra Karadjordjeviča, sedanjega kralja mogočne države Srbov, Hrvatov in Slovencev, vam je le malo znanega. Toda ravno doba, ko je živel kot preprost zasebnik v Parizu, nam jasno kaže njegovo osebnost. Princ Peter je bil najstarejši sin srbskega kralja Aleksandra, ki so ga leta 1859. prisilili odpovedati se prestolu. Princ Peter je živel v Parizu nadvse preprosto in skromno. Ko je obiskoval šolo generalnega štaba, je bil najpreprostejši, a tudi najednejše oblečen gojenec. Ker mu skromna denarna sredstva niso pripuščala živeti visokemu stanu primerno, je skrival svoje pokolenje. Pridno je delal ter se temeljito pečal z vojaškimi vedami, zanemarjal pa tudi ni telesne vzgoje; gojil je razne športe ter se uril v rabi orožja.

Udeležil se je nemško-francoske vojne leta 1870/71 kot francoski prostovoljec pri Bacainovi armadi (Bacain). V bojih, ki so se vršili pred odločilno bitko pri Sedanu, je vodil patroljo, ki je imela nalogo ugotoviti moč levega stranskega kritja nemške armade. V mladostnem ognju si je želel izvršiti povelje kar najbolje, zato je zašel prav blizu sovražnih čet. Zasači ga ulaz ter hudi za njim; Peter pribeži srečno do reke Meuse, skoči v polni uniformi v valove — in kroglo ulanov in karabinijerjev mu živigajo okolo ušes. —

Tolovajska družba apašev je bila že tedaj Parizanom v veliko nadlogo. Nekoč